

70 jaar koorzanger

Drie jubilerende koorleden in Burgerbrug, waaronder de heer Kramer (rechts).

Rond het feest van Sint Cecilia (22 november) vieren altijd veel koorleden en kerkmusici (dirigenten, organist) hun jubileum. Vaak gaat dat gepaard met een medaille van de Nederlandse Sint-Gregoriusvereniging of een andere blijk van waardering. Koorleden blijven vaker tot op zeer hoge leeftijd doorzingen. Vijftig- en zestigjarige jubilea zijn allang geen uitzondering meer. Een zeventigjarig zangersjubileum is dat uiteraard wel en daarom vermelden we hier graag de naam van de heer **Dirk Kramer (88)** uit de parochie Onze Lieve Vrouw Geboorte in Burgerbrug die deze mijlpaal behaalde en die samen met twee andere koorleden werd gehuldigd tijdens een feestelijke jaarvergadering. Hierbij willen hem en allen die in het afgelopen jaar jubileerden van harte feliciteren.

Aanvraag eretekenen

We verzoeken koor- en parochiebesturen die in het komende jaar een jubilerend koorlid met een medaille of een ander ereteken van de Gregoriusvereniging willen eren om hun aanvraag op tijd in te dienen, dat wil zeggen uiterlijk drie maanden voor de geplande datum van uitreiking, zodat wij kunnen zorgen voor een tijdige aanvulling van onze voorraad. Bij voorbaat hartelijk dank voor uw medewerking!

Het aanvraagformulier met de actuele prijzen vindt u [hier](#).

De NSGV Parochietour

Samen zingen in uw eigen regio

Onder de noemer 'de NSGV Parochietour' start de NSGV Haarlem-Amsterdam in 2014 met een nieuw initiatief waarbij onze medewerkers naar uw parochie of regio toekomen om een avond met u te zingen.

Dit kan van alles zijn:

- psalmen en liederen uit Gezangen voor Liturgie
- traditionele Marialieder
- gregoriaanse gezangen
- muziek uit Taizé en Iona
- een thema-avond met bijvoorbeeld liederen voor de Goede Week en Pasen

Ook een combinatie van diverse genres en stijlen is mogelijk.

U kunt daar zelf mede een invulling aan geven en misschien is er in uw parochie of regio wel:

- een aantal koren die graag eens samen zouden willen zingen
- een liturgische werkgroep die nieuw of onbekend repertoire onder de aandacht wil brengen van koren en parochianen
- een PCI-werkgroep die ten bate van de voedselbank of een ander goed doel een zangavond wil organiseren
- een parochiaan, een koorlid of een voorganger die op deze wijze een jubileum wil vieren

In de nieuw gevormde parochies – vaak bestaande uit meerdere kerkgelegenheden – of in regio's waarbinnen de parochies steeds meer samenwerken kan het organiseren van een gezamenlijke zangavond bijdragen aan het gevoel dat muziek een taal is die grenzen overschrijdt.

Neemt u voor meer informatie **contact** met ons op om de mogelijkheden te bespreken.

"Simeon (Een opdracht in de tempel)",
Rembrandt van Rijn, 1669?

Feest van Licht en Ontmoeting

2 februari: Opdracht van de Heer (Maria Lichtmis)

Dat het getal 40 in de bijbel en de liturgie een speciale symbolische betekenis heeft, zal bij de meeste van onze lezers wel bekend zijn. We kennen allemaal de veertigdagentijd en Hemelvaart dat op de veertigste dag na Pasen wordt gevierd. Minder bekend is dat ook het Kerstfeest een 'veertigste dag' heeft, de dag waarop Jezus werd opgedragen in de tempel. We vieren dit op 2 februari en dit jaar valt dit feest op een zondag. Een goede aanleiding voor Loek Seeboldt om u er het een en ander over te vertellen. Bert Stolwijk geeft suggesties voor passende gezangen.

Het evangelie van 2 februari begint met deze woorden:

"Toen de tijd aanbrak waarop Maria en het kind volgens de Wet van Mozes gereinigd moesten worden, brachten zijn ouders Jezus naar Jeruzalem om Hem aan de Heer op te dragen." (Lc.2, 22) In het missaal uit mijn jeugd heette dit feest 'Zuivering van de H. Maagd Maria', maar het was oorspronkelijk een feest van de Heer en dat is het ook volgens het huidige missaal. Daar wordt het officieel 'Opdracht van de Heer' genoemd, al blijft 'Maria Lichtmis' als tweede naam in gebruik.

Feest van Licht

'Lichtmis' heeft natuurlijk alles te maken met de kaarsenwijding en lichtprocessie die van oudsher aan de eucharistieviering van deze dag voorafgaan. Als het mogelijk is verzamelen allen zich op een plaats buiten de kerk (dus bijvoorbeeld een kapel of een ontmoetingsruimte), anders op een geschikte plaats in het kerkgebouw zelf (maar niet bij het altaar, want dan zou de symboliek van de processie – het opgaan naar het altaar – verloren gaan!) Ieder draagt vanaf het begin een kaars, die wordt aangestoken bij het openingsgezag. De kaarsen worden gezegend en dan volgt de processie, waaraan zoveel mogelijk gelovigen deelnemen met de brandende kaars in de hand en waarbij de lofzang van Simeon wordt gezongen met als refrein: 'Een licht dat voor de heidenen straalt, de glorie voor uw volk Israël' (Lc. 2, 32), ofwel in het Latijn 'Lumen ad revelationem gentium'.

Feest van Ontmoeting

Na de processie wordt direct het 'Eer aan God' (Gloria) gezongen en volgt de eucharistieviering op de gebruikelijke wijze. In het evangelie horen we hoe Jezus naar de tempel wordt gebracht waar een ontmoeting plaatsvindt met de oude Simeon. In de Byzantijnse liturgie wordt deze dag daarom 'het feest van de Ontmoeting' genoemd. In Simeon treedt de Kerk de Heer tegemoet om Hem dankbaar te ontvangen. Simeon's woord "een licht dat voor de heidenen straalt en een glorie voor zijn volk Israël" is het uitgangspunt geweest voor de lichtsymboliek op dit feest, waarin wij worden uitgenodigd om Gods licht uit te stralen in de wereld om ons heen.

Zangsuggesties

Tenslotte geven we enkele mogelijkheden om in de gezangenkeuze recht te doen aan de rijke inhoud van dit feest:

- Aan het begin van de viering is een kort openingszang voldoende, omdat de intredeprocessie pas na de kaarsenwijding plaatsvindt. U zou kunnen denken aan het refrein en het tweede vers van 'De Heer is mijn licht' (GvL 27).
- Van de lofzang van Simeon vindt u in GvL twee toonzettingen: nr. 157 (in de vorm van een strofeliëd) en nr. 162 (volgens de abdijs-traditie als een beurtzang). Koren die een meerstemmige zetting van het 'Nunc dimittis' op hun repertoire hebben, zullen die uiteraard op dit feest heel goed kunnen zingen!
- Hoewel 2 februari strikt genomen geen Mariafeest is, zou het lied 'God wil een tempel bouwen' (GvL 447) toch een plaats kunnen krijgen, omdat Maria bezongen wordt als de tempel waarin wij Jezus kunnen ontmoeten.
- Een eenvoudige toonzetting van de antwoordpsalm (een deel uit Psalm 24 op muziek van Steven van Roode) vindt u [hier](#).

Dit is een samenvatting van een groter artikel dat u kunt vinden op de [website van Doorgeven](#).

Wie is Peter Rijs?

Vijftig jaar kerkmusicus in Limmen

Het gebeurt niet vaak dat een professioneel musicus vijftig jaar lang in de parochie van zijn jeugd werkzaam is. De Corneliusparochie in Limmen vierde onlangs op grootse wijze dat Peter Rijs al vijftig jaar lang actief is als kerkmusicus, eerst als organist, later ook als dirigent van diverse koren. We stelden hem enkele vragen.

Peter Rijs achter het orgel tijdens de viering van zijn gouden jubileum.

Peter, wanneer en hoe ben je met de kerkmuziek in aanraking gekomen?

Mijn eerste kennismaking met de kerkmuziek kwam vanuit het gezin. Mijn drie oudere broers zaten op het toenmalige herenkoor dus er werd veel gepraat over de muziek en het koor. Bovendien had ik vanaf mijn 10e jaar pianoles. Op mijn 17e jaar ben ik begonnen orgel te studeren bij Kees Bornewasser in Alkmaar. In die jaren was er geen vaste organist meer in Limmen. Het kerkbestuur in Limmen betaalde daarom mijn orgelstudie en zette mij onmiddellijk in om het koor te begeleiden. Dat was in 1963, nu dus vijftig jaar geleden.

Wie heeft je het meest geïnspireerd?

Als jonge organist was ik natuurlijk geïnspireerd door Kees Bornewasser. Hij maakte als persoon veel indruk op mij en heeft me met zijn lessen voor mijn leven lang gevormd en een basis gelegd voor mijn verdere studies aan het conservatorium. Daarnaast is mijn

omgeving ook altijd heel inspirerend geweest. Ik heb hier in de praktijk heel veel geleerd, zowel de oude traditie als de vernieuwingen van na het Vaticaanse Concilie. Zo heb ik de zgn. beatmis en het ontstaan van het jongerenkoor meegemaakt en de oprichting van het Dameskoor voor rouw en trouw. Ik ben altijd overal in meegegroeid.

Kun je kort omschrijven hoe jouw kerkmuziekpraktijk er op dit moment uitziet?

Op dit moment ben ik dirigent-organist van het Gemengd koor en het Dameskoor, tevens dirigent van het Liturgisch koor en ik begeleid het kinderkoor en het jeugdkoor. Voor speciale feesten (zo'n zes keer per jaar) voegen wij het gemengd- en liturgisch samen en dat wordt dan het Corneliuskoor (ruim 80 leden!). Hiermee zingen we veel repertoire van het "Nieuw Liedfonds" waarbij mijn vrouw de pianopartijen voor haar rekening neemt. Verder verzorgen wij meditatieve vieringen in de vorm van Taizé die een speciale plek hebben in de parochie.

Wat verwacht en/of wens je voor de toekomst van de kerkmuziek in Limmen?

Laten we de traditie behouden, maar we moeten ook zoeken naar andere vormen van liturgievieren. In de periode richting mijn jubileum hebben we daarmee geëxperimenteerd. We hadden drie vieringen die steeds werden opgebouwd rond één lied. Deze vieringen heb ik als een totaalcompositie ervaren, waarin het woord van de Schrift, het beeld en de muziek (zang en orgel) goed op elkaar waren afgestemd.

We moeten creatief zijn en elkaar stimuleren, op die manier hou je een vitale parochie waaraan we allemaal iets bijdragen.

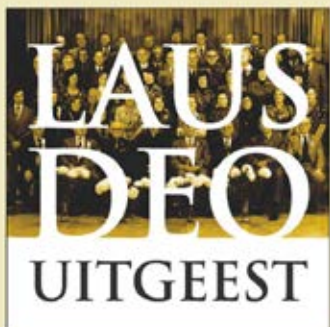
Haarlemmer Orgelboek krijgt positieve recensies!

Het Haarlemmer Orgelboek en de bijbehorende cd zijn in de vakbladen positief beoordeeld: "Het grote voordeel van zo'n gecombineerde boek-plus-cd-uitgave is dat je jezelf meteen al een goed beeld kunt vormen van de werken nog voor je ze gestudeerd hebt, en dat dit het studeren op zijn beurt kan motiveren." De Orgelvriend, mei 2013.

"Deze cd onderstreept nog eens de liturgische veelzijdigheid en bruikbaarheid van het Haarlemmer Orgelboek. Beide organisten geven een standaard af van de manier waarop de werken moeten worden uitgevoerd. De vijftien composities zijn zonder uitzondering de moeite waard." Muziek en liturgie, december 2013.

Meer info over de beide uitgaven leest u [hier](#).

GESCHIEDENIS VAN EEN KERKKOOR

TON BRAKENHOFF - KLAAS MORS

Geschiedenis van een kerkkoor

Historie van 'Laus Deo' in Uitgeest

Veel kerkkoren in ons bisdom hebben een rijke historie. Zo ook het kerkkoor van de parochie Onze Lieve Vrouw Geboorte in Uitgeest. Kortgeleden verscheen een ruim driehonderd pagina's tellend boek waarin, geïllustreerd met vele foto's, de geschiedenis van het kerkkoor Laus Deo wordt beschreven. De auteurs, Klaas Mors en Ton Brakenhoff, beschikten over een nagenoeg compleet archief van het koor beginnende met een notulenboek uit 1898.

Het boek begint met de zoektocht naar de oorsprong van het kerkkoor in het algemeen en dat van Laus Deo in het bijzonder. Er wordt een beeld gegeven van het repertoire en de veranderingen daarin door de jaren heen en bijzondere kooractiviteiten zoals de bedevaart naar 't Putje van Heiloo en de deelname aan Stille Omgang in Amsterdam. Een jaarlijks hoogtepunt was het verdelen van de koorpot (potverteren), later vervangen door het kooruitje.

Het hoofdstuk 'Dissonanten' beschrijft de soms hoog oplopende conflictsituaties gedurende de afgelopen eeuw. Voor veel kerkkoren vast herkenbaar! Ook zijn enkele hoofdstukken gewijd aan de orgels waarmee dit koor in de loop der eeuwen is begeleid.

Het boek kost € 21,50 en u kunt het [hier](#) bestellen.

Bisschoppen: Géén verbod op kerstliederen

Misverstand zorgde voor veel onrust

Nog voor Sinterklaas voet aan wal zette, werd Nederland opgeschrikt door het bericht dat de bisschoppen het zingen van de kerstliederen 'De herdertjes lagen bij nachte' en 'Stille nacht' in de ban gedaan zouden hebben. Hoewel de bisschop-referent voor liturgie, mgr. J. Liesen, dezelfde dag nog liet weten dat er van een verbod geen sprake was en dat bij de uitgeverijen van misboekjes sprake was van een misverstand, zorgde het eerdere bericht voor veel opwinding, niet in het minst bij de kerkkoren. In een [open brief](#) heeft hij naderhand nogmaals uitleg gegeven over deze kwestie.

Ook onze bisschop, mgr. Punt, heeft via [een brief van zijn kanselier](#) tegengesproken dat deze bekende kerstliederen niet gezongen zouden mogen worden en aan de pastoraal verantwoordelijken de raad gegeven om de teksten via gedrukte boekjes of inlegvellen ter beschikking van de kerkgangers te stellen.

De componist van Stille Nacht, Franz Xaver Gruber, afgebeeld in een raam van de 'Stille Nacht-Kapelle' in Oberndorf, de plaats waar het lied op 24 december 1818 voor het eerst gezongen is.

Regionale samenwerking leidt tot klinkend resultaat

78 koorzangers zingen bij installatie pastoor in Driehuis

"Waar haalt ze de zangers vandaan" en "hoe komt het dat het als het één koor klinkt?" waren geluiden die na de installatieviering van pastoor George Paimpillil in de Engelmunduskerk van Driehuis klonken. Aan die viering werd meegewerkt door een samengesteld koor van maar liefst 78 zangers uit de Regio Delta Noord (de parochies van Driehuis, Santpoort-Noord/Velserbroek en IJmuiden).

Per 1 september van dit jaar werd de Regio Delta Noord verblijd met de komst van een priester van Indiase afkomst, die tot dan toe werkzaam was in het aartsbisdom Utrecht. Hij gaf te kennen dat hij graag wilde dat een regionaal samengesteld projectkoor bij zijn installatie op zaterdag 26 oktober zou zingen. De koren van de parochies werden benaderd met het verzoek mee te doen. De dirigenten kregen partituren van uitgekozen liederen en vaste misgezangen die haalbaar waren om in die korte tijd in te studeren.

Het vermelden waard

Omdat Santpoort/Velserbroek geen parochiekoor meer heeft, werden zanglustigen vanaf de kansel aangemoedigd zich aan te sluiten. Dat heeft gewerkt. Een twaalftal zangers buiten de parochiekoren melden zich aan.

De enige gezamenlijke repetitie vond plaats in de anderhalf uur voorafgaand aan de viering. Er was sprake van een enorme bereidwilligheid het zo goed mogelijk te laten klinken. Er bleek zelfs tijd te zijn om aan uitspraak en dynamiek te werken.

Het samen met elkaar vieren en zingen werd als een groot feest ervaren. Natuurlijk helpt een goed gevulde kerk daaraan mee. De dankbaarheid over het behaalde resultaat vierde hoogtij na afloop, waarbij weer onder genot van een hapje en drankje nagepraat kon worden. Niet alleen dat laatste, maar ook het samen zingen en vieren smaakte naar meer. Dat was duidelijk.

Hinke Hillege, kerkmusicus in Driehuis

Veel belangstelling voor studiedagen en cursussen Engelse koormuziek, orgelbouw en basiscursus kerkmuziek

Fons Ziekman studeert Engelse koormuziek in

In november en december mochten we ons verheugen in grote belangstelling voor twee studiedagen en een basiscursus kerkmuziek.

De repertoiremiddag met Engelse koormuziek in de Koorschool Sint Bavo in Haarlem (9 november) trok 37 deelnemers, zowel dirigenten als koorzangers. Onder leiding van Fons Ziekman, die de wegens ziekte afwezige Sanne Nieuwenhuijsen verving, werden in een straf tempo zes koorwerken ingestudeerd en later op de middag ook uitgevoerd in de ruime akoestiek van de kathedraal. Opvallend was het aantal deelnemers van jongere leeftijd.

Enkele weken later, op zaterdag 23 november, bracht een **excursie naar Adema's Orgelbouw** in Hillegom 22 organisten en andere belangstellenden op de been. Zij luisterden naar een boeiende uitleg door Ronald van Baekel, de directeur van het bedrijf, en konden later op de middag genieten van de klanken van het Adema-orgel in de Sint-Agathakerk te Lisse.

In november en december volgden zes deelnemers, waarvan één afkomstig uit Almelo, een **basiscursus kerkmuziek**. In zes lessen werden ze ingewijd in de elementaire kennis van de liturgie, het gregoriaans, het kerklied en de meerstemmige kerkmuziek. De cursus werd op ludieke wijze afgesloten met een quiz. De winnaar, Elsje Verwer, dirigente in de Sint-Petruskerk in Krommenie, had als enige alle vragen goed beantwoord en mocht de hoofdprijs (een cd-box met kerkmuziek van Schubert) in ontvangst nemen.

Ook werden dit najaar de **basiscursussen voor dirigenten en organisten** afgesloten en mochten in totaal elf cursisten een getuigschrift ontvangen.

Een uitgebreid verslag van onze cursussen en studiedagen leest u op onze [website](#).

Op 12 januari a.s. start al weer de volgende basiscursus dirigent. Er is voldoende belangstelling om de cursus door te laten gaan, maar er is nog plaats voor enkele cursisten. Nadere informatie vindt u [hier](#).

Minicursus rond twee unieke orgels in Leiden

Op zaterdag 31 mei organiseert de NSGV Haarlem-Amsterdam een studie- en contactdag in de Pieterskerk in Leiden. In deze kerk bevinden zich twee heel bijzondere orgels: het Van Hagerbeer-orgel uit de 17e eeuw en het Thomas Hill-orgel uit 19e eeuw. Voor amateurorganisten is dit een unieke gelegenheid om beide instrumenten te bespelen.

Het Van Hagerbeer-orgel is het grootste Nederlandse orgel in middentoonstemming en daarmee een ideaal instrument voor het uitvoeren van de orgelwerken van Jan Pietersz Sweelinck en de daaropvolgende twee generaties componisten. Het Engelse Thomas Hill-orgel is recentelijk gerestaureerd en leent zich uitstekend voor het vertolken van orgelliteratuur uit de Romantiek.

Tijdens een studiemiddag op zaterdag 10 mei, op een goed bereikbare plaats in Noord-Holland, zal het bezoek aan beide instrumenten worden voorbereid. Mark Heerink zal de deelnemers informeren over de mogelijkheden (en onmogelijkheden) van beide instrumenten en repertoire aanreiken dat geschikt is voor deze orgels en dat door amateurorganisten goed te spelen is.

Actieve deelnemers (maximaal 10) nemen deel aan beide dagen en toehoorders kunnen beide dagen of één van beide dagen bezoeken. De kosten voor actieve deelname zijn € 20,00 en de kosten voor toehoorders bedraagt € 5,00 per dag. Opgave vóór 1 mei 2014 via de e-mail: m.heerink@planet.nl.

Komende activiteiten NSGV Haarlem-Amsterdam

Klik op de betreffende activiteit voor meer informatie!

januari – juni 2014	Haarlem (vergaderzaal bisdom)	Basiscursus dirigent o.l.v. Rozemarijn Kalis en Bert Stolwijk (start: 12 januari). Nog enkele cursisten welkom!
maart – oktober 2014	Locatie nog onbekend	Basiscursus kerkelijk orgelspel o.l.v. Mark Heerink
zaterdag 10 mei 2014	Locatie nog onbekend	Studiemiddag ter voorbereiding van de orgelexcursie van 31 mei naar Leiden. (zie bericht hierboven)
zaterdag 31 mei 2014	Pieterskerk, Leiden	Orgelexcursie naar de twee bijzondere orgels in deze kerk. (zie bericht hierboven)
oktober – november 2014	Nieuw Vennep (kerk OLV Onbevlekt Ontvangen)	Presentatie van een nieuwe liturgische kindersangbundel. (We houden u in de nieuwsbrief op de hoogte!)

Per activiteit sturen we nadere informatie per e-mail en per post aan de betreffende doelgroep. Zorg daarom dat u bij ons bekend bent!

Vul één van de twee formulieren in die u onderaan [deze pagina](#) van onze website vindt. Voor een altijd actueel overzicht: zie onze [agenda](#) op de website!

Vacatures

Het koor Vox Laudans van de St.-Pancratiusparochie in Amsterdam zoekt per 1 januari 2014 een **organist**. Het koor zingt voornamelijk Latijnse gezangen op iedere 1e, 3e en evt. 5e zondag van de maand. Repetitie op vrijdagmiddag. Informatie bij de dirigent, dhr. Ben Niekus, tel. (0299) 463775.

En het Vincentiuskoor in Volendam zoekt reeds per 25 december 2013 een **dirigent/organist!** Informatie vindt u **hier**.

Service NSGV Haarlem-Amsterdam

- Op zoek naar een dirigent of een organist?
- Of als dirigent of organist op zoek naar een parochie of koor?
- Behoeftte aan scholing of advies op het gebied van liturgische muziek?
- Op zoek naar goed repertoire voor uw koor?
- Wilt u een trouw koorlid huldigen met een ereteken van de Sint-Gregoriusvereniging?

Neem dan contact op met ons: nsgv@bisdomhaarlem-amsterdam.nl of (023) 511 26 86 (niet op woensdag).

NSGV Haarlem-Amsterdam nu ook op Facebook

"Facebook is met 9 miljoen Nederlanders nog altijd het grootste sociale medium van het land. Gemiddeld zitten mensen 24 keer per week op Facebook. Dat is 4 keer meer dan een jaar geleden." (bron: www.nos.nl, vrijdag 13-12-13). Alle reden dus voor de NSGV Haarlem-Amsterdam om ook gebruik te gaan maken van dit sociale medium.

Klik op het icoontje en we heten u welkom op onze Facebookpagina.

Colofon

Doorgeven is een uitgave van de NSGV in het bisdom Haarlem-Amsterdam voor allen die betrokken zijn bij de kerkmuziek en de liturgie. Verschijnt driemaal per jaar en wordt gratis per e-mail toegezonden aan ieder die zich hiervoor aangemeld heeft bij nsgv@bisdomhaarlem-amsterdam.nl

Wilt u deze nieuwsbrief niet meer ontvangen? Dan kunt u zich **hier** afmelden.

Redactie: Tom van Brederode, Mark Heerink, Loek Seeboldt, Bert Stolwijk (eindredactie)
Vormgeving: Nicole van Gool - van den Broek
www.doorgeven.com

NSGV Haarlem-Amsterdam, Kruisweg 69, 2011 LB Haarlem, tel. (023) 511 26 86,
e-mail nsgv@bisdomhaarlem-amsterdam.nl